

FOGADÓ

1915 július 1.

A MAGYAR FOGADÓS, VENDÉGLŐS, KOCSMÁROS ÉS KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Előfizetési díj:
Egész évre 12 kor. Félévre 6 kor.

Szerkesztő és lapfőigazgató:
FLÓR GYÓZÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Papirszalvéták

s a vendéglői és kávéházi üzennél szükséges minden más cikkek a legjobb minőségben és mérsékeltén beszerezhetők a □

„Fogadó” könyvnyomda vállalatnál
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 34

TARTALOM:

A pályás és a magyarság ügye.
A vasúti vendéglősök és a vasutasok olso oloszja.

Csak magyarul

Hivatalos rész: Országos Vendéglős Egyesület közleményei. Székesf. Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata közleményei.

Olso táplálkozás és a magyar konyha (Mindén T.)

Az angol pincérnyomoriság.
A konyha köréből.

Különféle Közlemények. Julius elisején. Kimaradtak. A vasúti vendéglői eláparak. Vendéglősök és a nemzeti kocson. A jétkérdés. Borvársárlók figyelmébe. Az Orsz.

V-Egyesület és a rokkant katonák. Az olasz fogadósok házbérmoratoriuma. A „Kronforer-víz” és a zenes kávéházak. A trafik engedélyek. A nagyvárdi kávécsok és a nullás list. Mundna. A felvidéki vendéglősök körpótlása. Sajtot jót. Sörözés a szatcs boltban. A vuki. Miért drága a hgyrna. Gyászrovat. Papirszalvéták.

A mitnikeni söráremelés.

A hadegyelőzsi hivatal töladatáról.

Ualeti híreink.

Egyröl-másról.

Szerkesztői üzenetek

Kortyutó

:: Törvényismertető ::

Ki-ki ismerje a saját törvényét! A vendéglős iparral kapcsolatos törvénye az 1914-ki „Vendéglősök Napjára” ismerteti úgy, amint azokra mindenkit nek szüksége van. A naptári kiadványának ez a terjedelmes része ismerteti az engedélyeknél szükséges beadványmintákat és eljárásokat, valamint az egyéb törvények megismerésére szükséges részeket. Az 1914-ik „Vendéglősök Napjára”, mely a „Törvényismertető”-t tartalmazza — az ár előleges beklüldése mellett — 2 kor. 20 fill. Megrendelhető a „Fogadó” kiadóhivatalában.

Üzeti berendezéseket, konyhai • egyéb felszereléseket és minden cikkünket a FOGADÓ-ban hirdető cégélnél vásárolhat.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek **oldal-zsebtárca** (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) **pincértáskára** van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült. — a **legjutányosabb árak mellett** — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

serokötőgyárosnái, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városház).
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának iőraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 3. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és Iőraktársok részére.

“FOGADÓ” KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT

Vendéglői és kávéházi nyomtatványok nagy raktára.

Elvállalja: Névjegyek, esküivői értesítések, körlevelek, folyóiratok, árjegyzékek, művek, évi jelentések, ipartársulati, ügyvédi, hivatali, ipari, kereskedelmi és az összes **fogadói, vendéglői és kávéházi** nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, söntés és kávéházi ívek, menük, asztalkártyák, bérletfüzetek, szabajentések stb. nyomtatványok kifogástalan elkészítését.

BUDAPEST VIII. SZENTKIRÁLYI-UTCA 34

TELEFON: JÓZSEF 39-70

Vendéglői és kávéházi cikkek olcsó beszerzési helye.

A vállalat szállít, Budapesten házhoz kihordva s vidékre utánvét mellett: **fogajót, szipkát** (cégnomással is), **hektograph-lapokat és ténárt** (minden színben), kártyatáblát, krétát, szivacsot, dákó-krétát, dákó-bórt s ragasztót; — **papír-szalvétát, szalmaszálkat** (frissítők szűrcsöléséhez), mindenféle: söntés-, konyha- és kávéházi íveket, bon-blokkokat, bélyegzőket, stb. stb.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarék pénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyók**, **dákók**, **sakk**, **dominó**, **ligrum santum-golyók**, **bábuk**, **sétabotok**, **tajték- és borostyánkő dohánvzó-eszközöket** stb. nagy választékban. — **Billiárd-golyók esztergályozása**, **dákók**, **sakk és dominó javítása olcsó árszámitással**, **pontos határidőre való szállítással** — elfogadtatnak. □

Schiller és László

Tea, rum és cognac, bel- és külföldi borok és pezsgő-borok nagykereskedése □
 Telefon: 175-72. Iroda és raktár:
Budapest, VII., Izabella-utca 52. szám.
 A vendéglős és kocsmáros uraknak ajánljuk termelőktől vett, tisztán kezelt kítőnő- és uj borainkat.

Brunovszky Károly

hygienikus jáékkártya tisztító intézete
BUDAPEST
 Szvetenay-u. 16.

Hektográf-

lapok, ténák, ké-szülékek stb. az étlap - sokszorosításához való cikkek legolcsóbban beszerezhetők a Fogadó-nyomdában

Böcögő József Korona-fogadója és

'Pannónia' kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha, kítőnő borok.

A „Fogadó” t. előfizetői a Fogadó-nyomda (Beszerzési vállalat) [Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34.] **KIS-ÁRJEJGYÉZKÉT** hozassák meg. A minden szükséges üzleti cikket tartalmazó „Kis-Árjegyzéket” a „Fogadó-nyomda” díjtalan fogja elküldeni.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kítőnő fajborok

Erdély egyik legjobb polgári-vendéglője

eladó betegség miatt Kilenc-tizezer kor. szükséges hozzá. Komoly bevétel címet közli a kiadóhivatal. 8-8

Állandó borvásár.

Azon t. kartársaimat, kiknek kítőnő mőri borra van szükségük, ezuton is felkérem, hogy forduljanak hozzám teljes bizalommal. Kollegiális tisztelettel **Mór** (Fejérmegye) **Stoffer Mihály** vendéglős.

Balázs Lajos

borügynöksége
Badaesonytomaj.
 Szállit: kítőnő minőségű ó- és uj badaesonyi borokat vevő hordójába töltve.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg. A Magyar Paizs erős szókimondó, független heilap, magyar part, honi terméket véd, magyar szellemet terjeszt minden téren. — Évi előfizetési ára 4 korona. (Legolcsóbb lap). Szerkesztik: **Borbély György** és **Hordóth Lajos** Zalaegerszegen.

Herkulesfürdő

fogadóm (szállodám) egész éven át nyitva.
Hadi lábadozóknak adok szállást: július és augusztusban 2 koronáért. A többi hónapokban 1 koronáért. Ellátást (reggeli, ebéd, vacsora) kapni itten 4 koronától följebb. □
 Kenes és sósfürdőink reuma és csonttörés ellen kítőnőek

Novák Ferenc
 „Ferenc József”-fogadó és az „Erzsébet-nyaraló” tőrlője.

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmenthálián állandóan nagy raktárt tart:

Stauer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak **Répcelak.**

Az 1915. évre szóló „Vendéglősök Naptára”

ugy mint az előző évi ilyen szakkiadványok, valószínűs halmazát tartalmazza az olyan közleményeknek, amelyek a vendéglősszakma minden részére kiterjedő hasznos és tanulságos ismeretekkel látják el a kartársakat. A „Vendéglősök Naptárát” senki se mulassza el megrendelni. Megrendelhető Fogadó kiadóhivatala, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.

Papirszalvéták

legjutányosabban csak is a FOGADÓ könyvnyomdában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34. sz. rendelhetők meg. Vidéki rendelések lehetőleg aznap elintéztetnek.

“MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT
 :: **FABUTORGYÁRAK R.-T.** ::
 Központi iroda:
 Budapest, V., Dorottya-u. 5-7. sz. (Hitelbank-palota.)
 Eladási telep:
 Budapest, V., Dorottya-utca 7.
 Telefon 89-51.
GYÁRAK: Besztercebánya, Kassa, Borosjenő, Ungvár, Varasd, Vrata.
Mindennemű hajlított fabutor és kerti butor
 Ajánlja kávéházi vendéglős berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

Jótállás!

az irtás tökéletes eredményéért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány fajbaromfitenyésztőnek találmánya a

PATKÁNIN

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert (nem mérég), emberre, állatra cseppet sem veszélyes.

1 dohoz ára 2 korona, mely elég körülbelül 120-150 patkány kiirtásához. Ismeretlő leírást, amely közli, hogy különféle nagyságu gazdaságban és lakásban hány dohoz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésre ingyen küld **Reitter Oszkár** főkapitány **PATKÁNIN** gyárának vezetősége **Nagybecskereken.**

Biztos és tökéletes irtásért jótállás.

ORSZAGOS
VENDÉGLŐS
SZAKKÖZLÖNY.

FOGADÓ

ORSZAGOS
PINCÉR
SZAKKÖZLÖNY

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ERDEKÉIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

HIVATALOS KÖZLÖNYE

az „Országos Vendéglős Egyesület”, — a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulata”,

a Szabadkai Szállodások, Vendéglősök Kávétartáladónok és Kocsárosok Egyesülete, — Tolnaregyei Vendéglősök és Kocsárosok Egyesülete — Veszprémmegyei Vendéglősök, Kocsárosok és Kávésok Ipartársulata — Kassai Szállodások, Vendéglősök, Kocsárosok és Kávésok Ipartársulata, — Erzsébetvárosi Vendéglősök, Kávésok és Italmérők Ipartársulata, — Brassómegyei Vendéglősök, Kávésok és Kocsárosok Ipartársulata, — Csepeli Kocsárosok Ipartársulata, — Sárvár és Vidéke Vendéglősök, Mészárosok és Hentesek Ipartársulata, — a Pácz-Baranya Vendéglősök Ipartársulata, — Aradi Pincér Önszervező és Elhelyező Egylet, — Németszári Vendéglősök Ipartársulata, — Pozsonyi Pincér Önszervező és Menház-Egylet, — Léva vidéki Szállodások, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — a Szatmármegyei Fogadósok, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — Zombori Fogadósok és Vendéglősök Ipartársulata, — Nemesborsodalmegyei Vendéglősök Ipartársulata, — Hanyaférmegyei Fogadósok, Vendéglősök, Kávésok és Kocsárosok Ipartársulata, — Csongrádvármegyei Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulata, — Sopron Alkötányi Vendéglősök Ipartársulata, — Sárosmegyei Vendéglősök Ipartársulata — az Ersekújvár és Vidéki Fogadósok, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata, — a Ceglédi Vendéglősök Ipartársulata, — és a Mezővár-, Turkeve- és Dóvaványai Vendéglősök Ipartársulatainak

Előfizetés: Egy évre 12 K. Félévre 6 K.
Megjelenik 1-én és 15-én.

Szerkesztő és lapigazgató:
FLÓR GYÓZÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

A gulyáshus és a magyarság ügye.

Magyar Jagowok.

A háborus események oceanjából egy picike pont emelkedett ki. Egy egész kicsi pontocskát: a magyar étlapok végében szerényen meghúzódó gulyáshus, amit meglátván a sajtó, egyszerre megnőtt — nagy pont lett belőle. Annýira nagy, hogy Jagownak, Berlin kiváló főkapitányának a birneve is majdnem megtépződött miatta. Jagow főkapitány ugyanis az idegen szavakat kiküszöbölő rendeletével, amelyről a „Fogadó” már régebben emlékezett, a „Golasch”-t is kitörülte a berlini étlapokból s helyébe: Pfefferfleisch iratott. Egy ottani lap s ennek nyomán a magyar lapok, ebben bizonyos sérelmet véltek látni s ezt szóvá is tették. Mi nem látunk ebben sérelmet és legfőképpen azt tartjuk elszomorítósnak, hogy Jagow főkapitány, nem magyar embernek születt.

Mit is tett a berlini főkapitány? A legszembetűnőbb helyek: fogadók, kávéházak és hasonló üzletek étkezőknek az eléle zagyaságoktól. Ha egy jobb-érzésű magyar arra adná magát, hogy Budapest utcáit végigjárja; bizonyos csömörlet fogná el attól a látványtól, mely az „Astoria” — „Vestend” — és a minden háromszobás lakásra ráhuzott „Pensió”-tól kezdve, a „detail” cikkeket árusító kis ruhásboltokig túrlva szeme elé. Amit pedig látván a műveltebb idegenek: nem-e joggal tehetik föl, hogy ezt az országot is csak olyan keverék, kiforratlan és félművelt nép lakja, mint a többi balkáni országokat? Mert hisz az idegen címek és elnevezések isléstelen cafrangjához leginkább a félművelt népek ragaszkodnak s az ilyesmit azok szeretik alkalmazni. Tehát nem-e érdeke és nem-e ügy kell cselekedni a magyarságnak is mint a németeknek, hogy az idegen szavak maszatjától meg kell tisztítani a magyar főváros külsejét és az üzleti fölírásokat valamint a vendéglői étlapokat, teljesen magyarrá kell tenni.

Minderre pedig buzdítson bennünket Jagow főkapitány dicséretes ténye, amelyben ne sérelmet, hanem a magunk hasonló hibáit, a berlininél sokkal kirívóbb budapesti föliratok idegen zagyaságát lássuk meg s a magyarok vezető fővárosát igyekezzünk attól megtisztítani. Esetleg keressünk egy-két magyar Jagowot, akik ennek a nagy tisztogatásnak az ügyét kézbe veszik. Nem olyan nehéz munka ez, mint a harcmezőkön csatázó magyar katonák dolga, de célravezető és ebből azt is megtanulhatjuk, hogy a magyarság ügyének sokkal kisebb áldozatot igénylő munkával is nagy és eredményes szolgálatot lehet tenni.

Vén-fogadós.

A vasuti vendéglősök és a vasutiak olcsó kosztja.

Zavar a Máv. vezetésében.

A magyar államvasutak igazgatósága még mindig nem intézkedett a vasuti vendéglősök sérelmes ügyében. És úgy tetszik, mintha nem is akarna intézkedni. Vagy ugyan, lehet, hogy akarna és intézkedne is, de nem tudja mit és miért intézkedjen? Mert az, hogy egyes pályaudvari vendéglősök naponta 100 koronát ráfizetnek a konyhára s hogy nagyrésztük, különösen a közepes és kisebb forgalmu pontokon lévők, máris az anyagi tönk szélén állanak, — még nem lehet elég ok a Máv. igazgatóságának arra, hogy ebben az ügyben intézkedjen vagy erre vonatkozólag még csak hajlandóságot is mutasson. Vajjon mi lehet annak

nyével szemben, egy oldalas cikk keretében foglalkozott a berlini főkapitány gulyáshus dolgával, ennek kapcsán szintén ezt a kérdést veti föl, ilyenformán:

„Ha ahhoz, hogy a gulyáshus magyarságot egy német újság észreveggye, előbb világháborúnak kell kitörni, sok ezer magyarnak kell „Heldentod”-ot hálnia, másfél millió muszkanok fogságba kellett esnie és mintegy huszonötmillió embernek kellett puskával és ágyúval fenekednie egymásra; akkor mi kell ahhoz, hogy eltűnjenek és maguk közé valóznak észreveggyenek itt Európában — ha a gulyáshus magyarrá hitelesítéséhez se egészen elég ez a rettenetes magyar áldozat!”

Sajnos, ezek a keserű igazságok, mind igazak. Mindazáltal ahhoz, hogy a magyarról Európa többi népei tudomást vegyenek, hogy a magyar nevet tiszteljük, becsüljük mindenütt, — még egyéb is szükséges és a mai világháború s a részünkről hozott nagy áldozatok, még egészen nem elégségesek. Ehhez mindenképpen az kell, hogy magunk ösmerjük meg magunkat, hogy a magyarok tiszteljük s becsüljük egymást és önmagukat, és legyenek tudatában mindazon értékes tulajdonságoknak, amikkel rendelkeznek. De leginkább és mindenképp az kell, hogy a magyarság jóvoltáért, jóhíre-nevéért dolgozni, küzdeni kell mindenkinek, nemcsak azoknak a magyaroknak, akik a harcmezőkön vérük hullása és életük árán küzdik ki a magyar dicsőséget. Magyar Jagowoknak kell lennünk és cselekvéseink céljából azt az alkalmas teret kiválasztanunk, amelyen a legfontosabb ügynek — a magyarság ügyének legtöbb használhatunk.

Nem-e nagy és szent ügye a németeknek, nyelvének tisztasága? Jagow főkapitány ezt a nagy ügyet vette kézbe, anélkül, hogy felsőbb helyről utasították volna erre és hamarosan sikerre is vitte. A német főváros külsejéről minden idegen maszatot levakart, de még a „Golasch” is töröltette a vendéglői étlapokból, mert az is idegen volt neki. És igaz is van. A németeknek nemcsak névleg, de egyébként is idegen a golasch, mert az ő vendéglőkben sehol se készítettek úgy mint nálunk, hanem ellenkezőleg és borsos izzel. Tehát az új, borsoshus (Pfefferfleisch) elnevezés is helyes megállapítás.

Már most, ha a németeknek nagy és fontos ügy nyelvének tisztasága; nem-e ügy kell ezt nekünk is tekintenünk és ahhoz hasonlóan cselekednünk? A magyar fővárosban, mely végre is irányítója az egész országnak, még inkább burjánoznak az idegen címek és különösen

a konok magatartásnak az oka, amit a Máv. igazgatósága ebben a kérdésben tanusít?

Hát, ennek a konokságnak nem épen kicsinyek az okai. Amolyan mélyreható és egyszersmind különös az okok, amiket a Máv. t. igazgatóságának nagy hallgatagsága takar. Bizonyos zavar lehet a Máv. igazgatóságban vagyis vezetésben. Mert csak így lehetséges, hogy olyan sérelmes ügyben, amiről itt szó van, ne történjen intézkedés. Az úgy annyira sérelmes, sőt boirányos, hogy a Máv. t. igazgatóságának 24 órán belül kellett volna intézkedni, vagy legalább törekedni az intézkedésre azért, hogy vizsgálatot indít. Sem ezt, sem azt nem tette. De még azt se tudja a t. igazgatóság, hogy — miről is van szó? Hát ez igazán hallatlan és ilyen hallatlanság csakis nálunk, no és a — Mávnál fordulhat el. Az osztrák vasutaknál ilyesmi nem történhetik, de a németországi vasutaknál meg annál kevésbé. Utóbbi vasutaknál az igazgatóság, mint ezt a „Fogadó” annak idején megírta, a vendéglősök bevonásával, vagyis a vasuti vendéglős bérletivel; közösen tanácskoztak és állapították meg az étlapok ételeinek rendjét és az árakat. A német vasutak igazgatósága ezzel azt akarta elérni, hogy se a közönség ne fizesse túl az ételket, se a vasuti vendéglősök ne fizessenek rá a mai háborús drágaság mellett. A Máv. igazgatósága pedig egy sokáig bolygatott ügyben sem jön annak tudatára, hogy valamely irányban neki is intézkedni kellene. De hogyan is intézkedjen, amikor azt se tudja, hogy miről van szó!

Hát miről is van szó? A pályaudvari vendéglősöket bérleti szerződésüknek egyik pontja, *(vagy valamelyik üzletvezetőség bölcs intézkedése?)* arra kötelezi, hogy a vasuti alkalmazottaknak 52 koronáért reggeli, ebéd és vacsora kosztot, 46 koronáért pedig ebéd és vacsora kosztot adjanak. Kötelesek pedig adni, *délben:* levest, sültet körözettel és főzelékkel, *tésztát s feketét és este:* sültet salátával és sajtot. Több helyen 36 koronáért is utalva vannak adni: reggeli, ebéd és vacsora kosztot, persze havonta (abonuma). Ezenkívül *ebédet* (leves, sült, körözte és salátával és tésztá) 1 k. 20 fill. és *vacsorát* (sült salátával és sajtot) 90 fillérért. Ha ezeket és az élelmickeknek öt- és tizszerese fölmelegített beszerzési árait tekintjük, tisztán látjuk, hogy a vendéglősök a fenti havi „abonuma” kosztra a kétszeresét és háromszorosát fizetik rá.

Ezek képezik magvait az itt szóban forgó sérelemnek, amiről a Máv. t. igazgatósága eddig se igyekezett komoly tudomást venni. A Máv. igazgatóságának arról sincs tudomása, hogy a háborús viszonyok négy, öt és tizszerese szöktették föl a husok és egyéb élelmi cikkek árait s hogy a *vasuti vendéglős étlapjain az ételárak, ma is a 4 és 5 év előttiék.*

Említettük előzőleg, hogy az „Országos Vendéglős Egyesület” ebben a sérelmes ügyben, illetve az *étlapárak* kijavítása (revíziója) érdekében beadvánnyal fordult a Máv. igazgatóságához. Bemutatjuk ezt a beadvány-iratot és ezután azt a választatot is, amit arra az igazgatóság küldött. Ime az „Országos” beadvány-iratának szövege:

48/1918.

A m. kir. államvasutak tek. igazgatóságának
Budapestben

Egyesületünkhöz tartozó vasuti vendéglősök hozzánk fordultak aziránt, hogy jogos

érdeklükben járjunk el a tekintetes igazgatóságnál azon kérelmükkel, hogy az étel- és italárjegyzéküket revízió alá venni és az árakat a mai viszonyoknak megfelelően megváltoztatni méltóztassék, mert nem képesek továbbra is az üzletre ráfizetni, hacsak egészen tönkremenni nem akarnak.

Csatolt alapszabályaink második szakasza szerint, elegendő tétel a hozzánk jutott megkezesének, tisztelettel kérjük a t. igazgatóságot, méltóztassék a boldogabb időben megállapított vasutvendéglős árakat a mai drágaságnak megfelelően megváltoztatni, hogy a vasuti vendéglősök, ha nem is kereshetnek üzletük forgalma mellett, *legalább ráfizetni ne legyenek kénytelenek*, mert ezt sokáig nem bírják.

A vasuti alkalmazottaknak szerződésileg biztosított árkedvezményt, amelyet átvonuló katonák is igénybe vesznek, a vendéglősök jogos é deke szemponyjából további intézkedésig, felfüggeszteni kérjük.

A vasuti vendéglősök a mai rendkívüli sulyos viszonyok közt úgy, mint máskor is, hazafias kötelességüket épp úgy teljesítik, mint hazánk más hű polgárai, anyagi erejükhez képest mindent támogatnak, ami a jelenlegi viszonyok közt támogatásra szorul, azt azonban nem lehet tőlük kívánni, hogy erejüket meghaladóan anyagilag teljesen kiemertüljenek, mert, ha anyagilag tönkremennek, semmi jogcímük nincs arra, hogy a maguk részére a közönség jótékonyaságát vehessék igénybe.

Méltóztatik a mai drágaságot ismerni. A vendéglős konyhájában feldolgozásra kerülő ételneműek nyersanyagának ára nap-nap után emelkedik, de azért a vasuti vendéglőben mindent kell tartani, még a legdrágábbat is. Azóta, mióta a most hatályban levő árszabály érvényben van, a viszonyok nagyon változtak. *Az élelmickekkel árai az utóbbi években évről-évre emelkedtek, míg most, már tíz hónap óta mintegy 4—500 százalékkal szöktek föl.* És éppen a vasuti vendéglős kénytelen választékos ételmenükről gondakodni, ami lényegesen megrágrítja a vendéglős üzletmenetét.

Mindezeket a tényeket a tek. igazgatóság nagybecsű figyelmébe ajánlva, kérjük, méltóztassék a vasuti vendéglősök bevonásával az árszabást sürgősen revízió alá venni és az árakat a mai viszonyoknak megfelelően megváltoztatni.

Budapest, 1915 június 11-én.

Teljes tisztelettel Hajós Károly elnök.

A „Máv.” igazgatósága erre a beadvány-iratára rövidesen válaszolt. Ezt a választatot, amelyből a fennebb említett zavar tünetei látszanak ki, emitt közöljük:

T. Országos Vendéglős-Egyesület

Budapest, (VIII., Gyulai Pál-u. 9. sz.)

Folyó évi június hó 11-én, 43 sz. alatt kelt iratára értesítjük, t. Cimedet, hogy a pályaudvari vendéglős étel- és italárjegyzékét a *helyi viszonyok mérlegelésével üzletvezetőségeink* állapítják meg.

Ha tehát a vendéglősök valamelyike a hivatalos árjegyzék megváltoztatását kívánja, ez iránti kérelmével az illetékes üzletvezetőséghöz kell fordulnia.

A vasuti alkalmazottak részére szerződésileg biztosított kedvezmény felfüggesztése iránti kérelem azonban, mint jogosulatlan nem teljesíthető, mert a vendéglősök a szoban levő, méltányosan megállapított ár-eredmény fejében a vasutitételt részéről számottevő kedvezményekben részesülnek.

Budapest, 1915 évi június hó 16-án.

A forgalmi főosztály igazgatója:

Kotányi s. k.

Már most, ha leközlöttük ezt a választ, Jöglalkozzunk is vele és keressük meg

az okokat, amelyek a Máv. t. igazgatóságát arra bírták, hogy a szönyegen lévő sérelmes ügygel se nem foglalkozott, se nem törődött. Mert a válaszból legelőször is ez: a t. igazgatóságnak az ügyvel való nemtörődés tünik ki.

Azt mondja a Máv. igazgatósága fenti válaszában, hogy a pályaudvari vendéglős étel- és italárjegyzékét: az *üzletvezetőségek* állapítják meg a *helyi viszonyok mérlegelésével.*

Mi azt jegyezzük meg erre, hogy az üzletvezetőségek *nem mérlegelik* a viszonyokat és *ennek megfelelően* sehol sem állapítják — és állapították — meg az árakat. A vasuti vendéglős étlapárak, — *mint fennebb írtuk* — ma is a 4—5 év előttiék. Ezekre az étlapárakra — és a *vasuti alkalmazottak havi* (abonuma) *kosztljára* — egyes vendéglősök naponta 100 koronát ráfizetnek. Erről biztos tudomásunk van. Ugyancsak tudomásunk van arról is, hogy *egyes üzletvezetőségek* semmi tekintettel *nincsenek* a *háború által teremtett rettenetes drágaságra és nem törődnek* a *vendéglősök rimánkodásával és könyörgő szavaival*, hogy az árak megfelelő emelésével tegyék *elviselhetővé számukra a helyzetet.*

Az igazgatóság válasza ezzel egyszersmind egy különös dologot árul el. Azt nevezetesen, hogy a „Máv.” igazgatóságának sok mindenről nincs tudomása, ami a külső vonalakon történik. Innen származhatik az a tévedése is, amit ama szavak juttatnak kifejezésre, amelyek a *vasuti alkalmazottak részére biztosított kedvezmény*—re vonatkoznak. Az igazgatóság ezalatt alkalmasint azt a 25 százalékos kedvezményt (*rezi*) érti, amit a vasuti vendéglősök a vasuti alkalmazottaknak az *ételárakból és az italárakból* tartoznak adni. *Föl kell világosítanunk a „Máv.” t. igazgatóságát*, hogy sem a „Fogadó” előző cikkei, sem az „Orsz. Vendéglős-Egyesület” — beadvány-iratában — *nem célozták* ennek a 25 százalékos (*rezi*) *kedvezménynek a felfüggesztését.* De nem kívánjuk ezt maguk a vasuti vendéglősök sem, már csak azért sem, mert egyes cikkeket (szér, fa s más hasonló) ők is beszerzési áron vásárolhatnak be a Máv. révén, tehát viszont kedvezményadásra is kötelezve érzik magukat.

Ez tehát az igazgatóság részéről egyszerű tévedés vagy fogalomzavar. Vagyis más — és nem érintett — kérdés az a 25 százalékos (*rezi*) kedvezmény és teljesen más az az általunk sokat firtatott kérdés. Ez tulajdonképpen — a jelen és az előző számunkban ismertett havi koszt (abonuma) kérdés — az a rettenetes sérelem, mely a vasuti vendéglősöket a háború tartama alatt egészen képtelen tönkretenni. A „Fogadó” cikkei, valamint az *Orsz. V-Egyesület*—t ezt az utóbbit (s nem) a 25 százalékos rezi-kedvezményt kérték és kérik ezáltal is sürgősen hatályon kívül helyezni.

Nekünk egyébként úgy tünik föl az egész kérdés, mintha azt a 46 és 52 koronás olcsó havi kosztot sem az a sokszor emlegetett bérleti szerződés, sem egyéb igazgatói intézkedés nem rendelné el, hanem valamelyik tulbuzgó — és a *mai helyzetet a hét év előtti helyzettel megkülönböztetni nem tudó* — üzletvezetőség léptette életbe és fogadtatta el a többiekkel, anélkül, hogy az igazgatóságnak arról tudomása lett volna. Nagy baj az, hogy az ilyen badar intézkedések megtörténhetnek és érvényesülhetnek. Ki fizeti vissza vagy mint hozzájárul a vasuti vendéglősök azt a temérdek veszte-

séget, amit azoknak az a badar intézkedés okozott?! Eléle fej- és számitásnélküli intézkedéseket, különben nagy előszeretettel gyakorolnak egyes üzletvezetőségeket. Példa erre az 1 kor. 20 filléres ebéd és a 90 filléres vacsora, amit a Máv. üzletvezetőségei, a miskolci üzletvezetőség ajánlatára fogadtak el és léptettek életbe.

Tehát, ezek és ilyen okok adnak magyarázatot arra a bizonyos konokosságra és hozzá magukkal, hogy a Máv. igazgatósága sem tudomást venni, sem komoly figyelmet fordítani nem akar ebben a rendkívül súlyos ügyben. Nem törődik a kérdéssel, mert azt hiszi és mondja, hogy a hasonló kérdésekben nem az igazgatóság, hanem az üzletvezetőségek vannak hivatva törődni. No, de mikor az utóbbiak se törődnék, vagy pedig úgy intézkednek, hogy ezzel sokaknak nemcsak súlyos károsodását és tönkretételét idézik elő, hanem az egész közlekedési intézmény komolyságát is veszélyeztetik. Szerintünk az igazgatóságnak főlegyleti joga van az üzletvezetőségekre és felelős is az üzletvezetőségi ténykedésekért. Tehát, ezen a joron kellett volna a kért intézkedést megtenni és most újból — és negyedszer — ezen az alapon kérjük a Máv. t. igazgatóságát, hogy a 36. és 52 koronás havi kosztadís (abonuma), az 1 kor. 20 filléres ebéd és 90 filléres vacsora beszüntetését valamint a pályaudvari vendéglői étlapok árának a mai viszonyoknak megfelelő kijavítását (revízióját) elrendelje illetve az üzletvezetőségeket ezekre sürgősen utasítsa.

A SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROK IPARTÁRSULATA HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az ipartársulat hivatalos helyisége: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat irodájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

TÁRSULATI ÉLET

Budapest. A „Kőbányai vendéglősök és tüzserkereskedők szikvizgyár-részvénytársasága” e hónap 9-én tartotta 8-ik é. r. közgyűlését. Az igazgatóságnak a lefolyt üzletévről szóló jelentése után a zárószámadás előterjesztése, a főlgyelő-bizottság jelentése, majd az évi mérleg bemutatása és a fölmentvény megadása következett. Az igazgatóság és főlgyelő-bizottság tagjainak megbízási ideje lejárván; a közgyűlés öt igazgatósági tagot és tíz főlgyelő-bizottsági tagot választott. Az igazgatóság elnökvé ezuttal is a nagytevékenységű: Brodesser Jánost s a fölgyelő-bizottság elnökének Asvány Imrét, a „Székesf. vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata” agilis alelnökét választották meg. Ezekután a hivatalos közlések számára a főváros közlönyével és egy másik vendéglős lappal szemben, a „Fogadót” jelölték ki. A kőbányaiak szikvizgyár-r. társasága a háborus esztendő dacára is megfelelő eredményt ért el s a mi iparközhöz tartozóknak ez a körülmény is buzdítóul szolgálhat arra, hogy hasonló részv. társaságok létesítésére minél jobban törekedjenek. A fenti közgyűlésen bemutatott „mérleg-számlát” lapunk más helyén közöljük.

Az angol pincér-nyomorúság.*

Zürich, 1915 április 30.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Bizonyára csodálkozni fog, hogy levelérkezik tőlem, egyik régi külföldi előfizetőjtől, aki az előfizetési-utalvány megírásán kívül, egyebet se szokott írni. Őszintén szölvő, néhány hónappal ezelőtt magam sem hittem volna, hogy oly hamar alkalmam lesz soraimmal felkeresni a Fogadót. Azt talán mondanom is felesleges, hogy lapunkat mult évi július óta nem kaptam. Az elmaradt példányokat ezuttal kérem címemre megküldeni. Egyben engedje meg t. szerkesztő ur, hogy az átél háborus viszontagságokról és kapcsolatban a londoni üzleti állapotokról, röviden tájékoztatót nyújtsak.

A háboru kitörésekor az összes külföldiekkel engem is „kiemeltek” állásomból, hol már 6 év óta tisztességes munkával kerestem kenyermert. Fogadónk igazgatójának — német alattvaló lévén — szinte távozni kellett helyéből. A fogadó részvénytársaság igazgatósága hamarosan összejött, hogy határozzon, miképp pótolja a nagy számban elhurcolt személyzetet. Noha tekintélyes emberekből áll az igazgatóság, a fontosabb teendőket végzett alkalmazottak szabadbocsátását sem volt képes keresztülni. Nagyrészüket aztán Skóciába, a redfordi sátor-táborba internálták. Az ottani tőrhetetlen helyzetre nem akarok most kitérni, csak annyit jegyez meg, hogy a világ „első szabad” nemzete cudarul visszaél a védetelenek helyzetével. Sok jágatásunk és zugolódásunk végre mégis azt eredményezte, hogy nagyrészüket a Newburg sátor-városba szállították. Itt egy fél per centel jobb dolgunk volt. Nemsokára rá — egy pártfogóm közbejárásánál köszönhetem — elhagyhattam a nagy viszontagságok színhelyét és Portsmouthon át Németországba mentem. Itt egyik konzulunknál jelentkeztem s mivel katona nem voltam, mindjárt soroztak, de nem találtak alkalmasmak. Ajánlatra onnan nem jöttem haza, hanem ide jöttem a szabad Svájcba, ahol egy előkelő üzletben azonnal beléphettem.

Eme kis bevezetés után rátérek a londoni fogadók helyzetére. Előrebocsájtom, hogy ismerős, semleges állambeli kartársak révén, itt mindnyájan jól vagyunk informálva. Arról a rettenetes zürzavarról, mely a hirtelen elrendelt internálásunk következtében az ottani fogadókknál és nagyobb vendéglői üzleteknél beállott, nem teszék említést. A külföldi lapok megírták annakidején, hogy az angol társadalom előkelőségének kellett összehozni a fogadó-ipari munkák végzésére, hogy az üzem sehol meg ne álljon. Minden szakember, minden különös fantázia nélkül elképzelheti, hogy nézhetett ki egy olyan nagy üzlet, ahol az iskolázott, gyakorlott alkalmazottak helyett mágnás hölgyek és fiatal lordok lettek: önkéntes szakácsnők, szobaleányok, felirónók, kézi-leányok, pincérek, csaposok, portások stb. A nizzai karneval bizar látványossága, operetti és egyéb színészeti képtelenségek, mind eltörpülnek azon látványok mellett, amiket a fenti „személyzettel” beállított egyes londoni fogadók nyújtottak. A kormányzat egymást érték a közbelépések, hogy Anglia fontos gazdasági érdeke illetve az idegentorgalom lebonyolítása céljából az internált külföldi szakembereknek, legalább a felét bocsássák szabadon. A parlamentben szinte több fölszó-

* Ez a közleményünk a május 15-ki és következő számainkban, térszűke miatt maradt ki.

lalás volt, de a híres lord Kitchener hajthatatlan maradt. Azzal a gyerekes kifogással, hogy a külföldi pincérek között vezérkari tiszték és más kémekek vannak — elütötte a kérelem teljesítését.

Időközben egyes vállalatok és a kormány is nekifogtak, hogy a szakképzett munkaerőhiányt pótolják. A gazdag vállalatok olasz és sváci pincérek hozattak s így óriási költséggel sikerült pár száz embert edacsodítani. Azonban ezek olyan „városligeti”-forma pincérek voltak s az angol viszonyok kereteiben nem lehetett őket beilleszteni; de a helyzetben valami csekélységet mégis javítottak. Kormányhozjárálással azután flukat alkalmaztak pincértanoncok gyanánt, majd ezek és az egyéb új pincérek részére „pincér-kurzusokat” állítottak fel.

A szakiskolákat a fogadósok hozzájárulásával olyképpen csinálták, hogy a gyermekek és agyok egy 36 hetes tanfolyamot tartoztak elvégezni. Tandiját nem fizettek, hanem elhelyett kaptak hetenként 5 shilling díjat. Az a „hallgató”, ki szabad óráiban valamely fogadóban vagy étteremben dolgozott, kapott még hetenként külön 12 shillinget, kosztot és lakást. Persze ezek az iskolák borzasztó nagy látogatottságnak örvendettek, nem ugyan a tanulás nemes vágya, mint inkább a heti 5 shilling miatt. Végre oda lyukadtak ki, hogy belátták ennek az állapotnak a tarthatatlanságát és most 18 és 60 esztendő közötti személyeket nem fogadnak től — „tanítványok”-nak.

Aki most London bármelyik nagyobb fogadójába belép, ott ugyancsak meglepő újításokra találhat. A sok és intelligens külföldi pincér, portás és szobaleány teljesen hiányzik. Ki látott mára egy angol pincért? Az angol pincér merev mint egy bot, megközelíthetetlen s minden új védeget lelkéből gyűlöl. Az angol pincér nincs hozzászokva, hogy neki parancsoljanak. De még másabb a mostani pincér, aki azelőtt kikötőmunkás volt és szalomba vagy parkettás szobába akkor lépett először életében, amikor „beállt” pincérnek. Az ilyen nagyon hamar megelégedezik időről, helyről és környezetéről s az értékes perzsaszőnyegre épen úgy ráköt, mintha az a Themse volna. Méltó partnere neki a benszülött portás, aki csak az anyanyelvét törli, de azt is olyan tájszóval, hogy csak a londoni külvárosi „jasszok” értik.

A teli hónapokban, mikor az említett svájci és olasz pincérek Londonban voltak, félig-meddig tőrhetők voltak az állapotok; de a tavasz beálltával ezek mind otthagyták a ködös Londont és mentek vissza Svájcba és máshová. Az angol pincér-nyomorúság most megint teljes. London előkelő fogadóiban és éttermeiben aggastyánok és gyermekek utánózzák, mesés ügyfogyottsággal az ügyes és képzett magyar, német és más idegen pincéreket.

A háboru el fog mulni s ismét visszatér majd a hön óhajtott béke. Anglia, de kiváltképpen London, örömmel fogja venni, ha az alávaló módon elűzött magyar pincérek ismét visszatérnek. De a törétek után minden önértés szaktárs tudni fogja, hogy ott csak tetemesen felémelt fizetés és emberséges bánásmód biztosítása mellett fog munkába állni. Ami eddig Londonban a legtöbb helyen hiányzott.

Most itt vagyok a szabad, kis Svájcban; sorsommal és keresetemmel meg vagyok elégedve. E minta semleges államban az összes harctéri hivatalos híreket komment-

tár nélkül engedik csak közölni. Búskezséggel olvasom a mi magyar katonáink hősteit. Soha nem fogott el egy a honvágy, mint most. De ha előbb nem, őszel feltétlen hazamegyek s akkor személyesen is fölkeresem a mi Fogadóink szerkesztőségét. Addig is maradok hazafias üdvözléssel

Horváth László

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

Eszterdó közepén. Sok vész és baj között, de élve és nem törve, elértük az élet hónapját, július elsejét, ahonnan ez előtt egy évvel aggódó szemekkel kémleltük a közeljövő nagyviharának toronyosuló fellegeit. A veszedelmes vihar pusztító munkájának nagyrészt azóta bevégezete és már nem annyira sötétek és félelmetesek a felhők. Emitt-amott tisztulóban a határ s a háborus győzelem napjainak sugara mind nagyobb és nagyobb teret ragyognak be. Az esztendő közepén meg van minden reményünk arra, hogy nemsokára teljesen napsütés lesz a bérc s a róna és mindnyájan a régi rendben végezhethetjük dolgainkat. S az élet — és aratás — szép hónapja: július elején, eme szép és bizakodó remények közepett kopogtatunk be a mi t. közönségünkhez, s azokat, akik előfizetésükkel el vannak maradva, arra kérjük, hogy tartozásuknak sziveskedjenek eleget tenni és az előzőleg kapott postautalványon az összeget küldjék be. — Ugyancsak fölkerjük azokat is, akiknek előfizetése most vált esedékessé, hogy az előfizetést azonnal sziveskedjenek megújítani. Az előfizetés beküldése céljából a jelen számmal postautalványt mellékelünk. Előfizetési és egyéb pénzek: *Fogadó kiadóhivatala, VIII ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. küldendők.*

Kimaradtak. Mai számunkból anyaghalmoz miatt kimaradtak: *A mi katonánk, — Olesó láplálcsozás és a magyar konyha, — A helges borgazdászai politika, — Idegenforgalmunk megalapozása. — Ipari bajok vagy ha a szabó fogadós lesz és több e rovathoz tartozó közlemény. Ezeket következő számunkban fogjuk hozni.*

A vasuti vendéglői étlaprak és egyéb sérelmek. A „Fogadó” más részében, ma is terjedelmes cikkben foglalkozik a vasuti vendéglősök sérelmes ügyével. Mint ebből a közleményből is kiténik, a vasuti vendéglősök nemcsak az sújtja értekeznyen, hogy a vasuti tiszteknek és aliszteknek 46, 52 és 36 koronáért tartoznak havi kosztot (abonumát) adni, hanem az is, hogy az étlaprakon alig történik a háboru tartama alatt változás, holott a beszerzési árak öt és tizszeresre emelkedtek. Hogy ennek következtében óriási összegeket fizetnek rá a konyhára, az könnyven érthető. Hiszen, akik jóval fölemelt ételárak mellett dolgoznak — nem vasuti vendéglősök, — még azok is ráfizetnek a konyhára. Ehhez jön még, hogy az átvonuló csapatok tisztjeinek 25% kedvezményt tartoznak adni, az osztrák vasuti vendéglősök 20%-ával szemben, ahol (Ausztriában) azonban az étlaprak a mai drágaság arányában már régebben emelve lettek. Miért nem történik ez nálunk is? — kérdezheti az olvasó. Mert a Máv. üzletvezetői, mint az említett cikkből is kiténik, a közönséget minden áron olesón akarják élelmezni, a — vendéglősök zserébe és kárára. A pályaúvari vendéglősök bérlői tehát az üzletvezetőké olesójánoskodásának a háborus áldozatai. De származik ebből a rendszerből más több sérelem is s ezek közt nem utolsó az állomástönkök élelmezése. T. i. sok állomástönök a nagy konyhaköltségek megakartatása miatt, vasuti vendéglőből étkézik, ugy, hogy annak, akinek kisebb a

családja két személy, akinek nagyobb a családja 3 esetleg 3 és 1/2 személyre szóló havi kosztban (abonum) állapodik meg. Hogy kicsoda ráfizetésekkel és mily kellemtelenségekkel járnak az ilyen főnöki élelmezések, arról azoknak, akik vasuti dolgokkal nem ismerősök, halvány fogalmuk sincs. De arról sem, amit az alábbi próbáltatás sorok példának. Egy ismerősünknek, akinek nemrég a felvidéken volt dolga, egy vasuti vendéglősné, könnyezve panaszkolta el kellemetlen helyzetét, ilyenformán:

„Szegény férjem, már 10 hónapja a harctéren van és tudja Isten mikor jön haza. Lehet-e nagyobb csapás egy gyenge asszonyra, akire még egy nagy izületnek is minden gondja nehezedik. Itt van a nagy drágaság is; egy egész vagyont lehet ráfizetni csupán csak a konyhára. Van ezenkívül nekünk egy állomástönökünk, aki ismervé nehéz helyzetemet, nem hogy támogatna, hanem ellenkezőleg. A főnök ur minden áldott nap végigjárja vagy a konyhát, vagy az éttermet; keres hibákat, kifogásokat, elzavarja a legjobb pincéretket, úgy hogy már pincér se lép be az izületünkbe. Elkeserítő egész életemet és szegény férjemet nem akarok panaszkodni, a főnök ur okélluki okvetetlenkedés és kellemetlenkedés miatt, mert hisz egy katonának, amugy is vannak kellemetlenségei. . . .

A vasuti vendéglősöknek ilyenek és hasonlók a sérelmeik és az igazgatóságunk, mint a Fogadó cikkeiből kiténik, nincs ezekről tudomása. Mi azonban arra törekszünk, hogy a dolgokról kellő tájékozást nyerjen, ami pedig, hogy minél megfelelőbb legyen; egyben arra kérjük s hívjuk föl a vasuti vendéglős kartársakat, hogy egy-egy használatban volt déli és esti étlapot küldjenek be szerkesztőségünknek.

Vendéglősök és a nemzeti kölcsön. Előző lapjainkban megemlékeztünk arról a dicséretes tényről, hogy a mi iparunkhoz tartozók, miként minden közérdekű és hazafias ügyben, ugyan úgy jártak elöl a hadikölcsön jegyzésében is, s az olyan derék résztvevők, mint a kassai Szentgyörgyi Ferenc, Ragozás Antal, Reigl Ernő, akik 50, 40 és 30 ezer koronás összegeket jegyeztek, meglehetősen szép számban akadnak az országban. Így Bors Simon és fia, békéscsabai fogadósok is hasonló tekintélyes összeget: 43 ezer koronát jegyeztek a nemzeti hadikölcsönre.

A jég-kérdés. Előzőleg megirtuk, hogy a jég ára már szintén az „uzsorak“-nál tart, sőt azt jóval túlhaladta, amennyiben 3 k. 60 fill. adták a jég kilóját. Közöleményünk után a főváros tanácsa rendezni kívánta a kérdést s a jég legmagasabb árát 3 koronában állapította meg. A Radvánszky jegművele s a többi ily gyárosok azonban nem fogadják el ezt az ármeállapítást, amire a főváros azzal felel, hogy az összes jeggyárakat saját kezelésébe venni (rekvirálni) fogja. Hát ez nagyon is helyes, azonban — csak mielőbb történjen.

Borvásárlók figyelmébe. A mult és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltéve őrzött kincseit forgalomba hozza. A Visontamatra bortermező társ. szőlőtelepein különben a mult évi termés is jól betöltött, és ezt fentiekkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

A „Kronforfer“ viz-és a budapesti zenés-kávéházak. Junius 1-eső számmunkban foglalkoztunk ezzel a vízzel ugy, hogy a saját tapasztalataink alapján megirtuk, hogy sok budapesti zenés-kávéházban és a mulatókban (Folic Kapric, Téli-kert, — Jardin d'Hiver — stb.) a pincérek anélkül viszik a „Kronforfer“ a pezsgővel, hogy azt a vendégek rendelnek. Egyben kétségünknek adtunk kifejezést, hogy az intelligens és jó magyar érzésű pincérek ezt a cseh-vízet önmaguktól ajánlják és szolgálgják föl. Egy intelligens és tapasztalt kávésség (kávéházi főlzolgaló) eme közleményünkre: ezeket írta:

Tájékoztatlásul a „Fogadó” kronforferes közleményére, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy ezt a cseh szénsavas vizet a pincérek nem a saját jószántukból ajánlják és szolgálgják ki a pesti zenés-

kávéházak vendégeinek akkor, amikor azok nem is rendelik; az ilyen kávéházak tulajdonosai és a Tingl-tangl üzletek (a mulatókat éri ezalatt alkalmisint) vendéglősei kényszerítik erre a pincérekre. Hogy miért? Mert a kronforferre viznek pesti ügynöke: *Italárjegyzéket* nyomtat, néhány *pezsgős poharat* és más egyéb olesó dolgot ad a kávészobának *polgára*, ingyen, vagyis azért, hogy a pincérekkel csak ezt a vizet „*forszírozassák*”. És sok kávé ezert, ilyen *polgár-dolgokért*, amiknek az ára évente 10 vagy 15 koronát tesz ki, vílkie ellenségesé a magyar gazdasági érdekeknek. A csehek különben is ilyen erőszakosan terjesztik termékeiket — nyelvüket. Néhány évig voltam Bécsben alkalmazásban és módomb volt megismerni pár vendéglőt a hasonló üzletet, ahol csehek voltak a vendéglősök és pincérek; de a herkö-páternek sem beszéltek más nemzetiségűvel, csak csehül, bárha valamennyien tudtak némétül. Valószínűleg ma is létezik ilyen üzlet Bécsben, tessék csak utána érdeklődni. Bár a harctéren volnának olyan *hősk és erőszakosak* az ellenséggel szemben, mint amennyire gyűlölik a németet és a magyart.

Ezekhez még csak annyit teszünk, hogy a kronforferes viz ügynöke azzal érvel, hogy ezt a vizet ép úgy terjeszthetik nálunk, mint a „Hunyadi”- „Ferenc József”- és „Rákóczi” vizeket fogyasztják Csehországban. Ohó ácsi, nem egészen ugy. Az említett magyar vizek *ásvány* vagyis *gyógyvizek* és azokat fogyasztani fontos egészségügyi érdekű, tehát szükségesnek van rájuk a cseheknek és más külföldieknek. De a „kronforfer” csak közönséges szénsavas víz, abból a fajtaból való, csakhogy jóval silányabb, mint a „*Kristály*”, az „*Ilona ártézi*”, „*Margitszigeti*” és a „*Csillaghegyi*” vizek. Szóval se nem gyógyos, se nem ásványviz és miután sem üdítő, sem más kellemes hatása nincs annak a kronforfer viznek: semmi szükség sincs rá és nálunk teljesen fölösleges annak fogyasztása. Ezeket ajánljuk a magyarul érző és gondolkozó pincéreknek és mindenkinek figyelmébe.

A nagyváradi kávéosk és a nullásliszt. Okkal móddal és megfelelő igyekezettel mindent el lehet érni, még a mai nehéz világban is. Így elérték a nagyváradi kávéosk is, hogy naponta öt klg. nullás lisztet kapnak, a péksütemények pótlása céljából. Ezt a kérdést egyébként *Schwarz*-Béla kartársunk, a Royal-kávéház tulajdonosa, vette kézbe s az ő buzgalma és utánjárása eredményezte azt, hogy amig a fővárosi kávéházakban kukoricazsemlyét, kenyert és más hasonló kétszeresült tudtak csak kiszolgalni, addig a nagyváradi vendégek finom, foszlós teljeskenyeret aprithattak kávéjukba.

Az Orsz. Vendéglős Egyesület és a rokkant katonák. Az Orsz. V.-egyesület elnöksége egyik kiváló tevékenységű vidéki tagja, ajánlatára a vidéki ipartársulatok vezetőségeit átiratban kereste meg és arra hirta föl figyelmüket, miszerint a körükbe tartozó fogadós, vendéglős és kávéos kartársakat kérjük föl arra nézve, hogy üzletükben föliróknak rokkant vendéglős vagy pincér katonákat alkalmazzanak. Az Országoshoz a legtöbb társulattól kedvező válasz érkezett be, de olyanok is vannak, mint pl. Noll Miklós tatai fogadós kartársunk és még 3—4-en, akik üzletükben már is alkalmaznak rokkant föliró-katonákat. Vagy két társulat pedig olyan értelműen válaszolt, hogy az ilyen állás betöltése nagy figyelmet érdemel és erre inkább alkalmasok a nők; ennek dacára az eszmét készséggel fogják körükben terjeszteni.

GYÁSZROVAT. — Csányi György, huzamosb időn át az alsóendvai Korona-fogadó volt főpincér, 43 éves korában elhalálozott. Elhunytat, kibén Csányi Lajos, keszthelyi fogadós fivérért gyászolja, junius 17-én Nován (Zalam.) temették el a nagy részvel mellett.

Klein Adolf, ismert nevű zalai főpincér (sokáig Nagykanizsán, s „Koronában” működött) é hónap 5-én elhunyt. Sztőlóvárosában, a vaamegyei Rohoncon temették el a nagy részvel mellett.

Aldás és béke hamvaikra.
A Fogadó mai számában eladás és átvétel céljából közölt hirdetések t. olvasóink figyelmébe ajánljuk:

A Hadsegélyző Hivatal feladatairól.

A háborus jótékonyági intézmények homlokterében kétségkívül a magyar királyi honv. miniszterium által felállított Hadsegélyző Hivatal áll, amely mindjárt a háboru kitörése után a királyi parancsára létesült, hogy központi szerve legyen Magyarország területén az önkéntes segélynyújtásnak és irányítója a jótékonyági cselekvéseknek.

Miután a háboru ez alkalmi alakulásra rendkívüli köteleességeket hárít, az elengedhetetlen együttműködés érdekében szükséges, hogy a társadalom figyelmét ismételten reá tereljük a Hadsegélyző Hivatalra.

A Hivatal tevékenységi és működési köre főbb vonásaiban az, hogy alapot gyűjt a katonák özvegyei és árvaí, valamint a rokkantak részére, segíti a harc-téren küzdő katonákat és eljuttatja hozzájuk az áldozatkész közönség szeretet-adományait, ruhaneműeket oszt ki a rokkantaknak, a katonai özvegyeknek és árvaíknak és minden téren segítje, gyámolítja a háboru szerencsétleneinek.

A Hivatal által kezelt jótékonyági alapok összege már meghaladta a két milliót, természetbeni gyűjtésének eredménye pedig a három millió koronát.

A direkt gyűjtéseken kívül a Hivatal céljainak szolgálatában állanak:

1. A *Magyar Nők Korona Alapja*, melynek tagja lehet minden magyar asszony és leány, aki legalább egy koronát fizet az alap pénztárába. A teljes bevétel, mint a többi gyűjtésektől elkülönülő alap, a katonai özvegyek és árvaí. Az adományok hivatalos emlékszelvények ellenében történnek, amelyek a Hadsegélyző Hivatalnál és vidéken a Hadsegélyző Hölgybizottságnál szerzethetők be.

2. A *Nemzeti áldozatkésztség szobrának* alapzatára és a lovas alak páncláztára illesztendő bronzlemezek jövedelme felerészben az özvegyeké és árvaí, felerészben a rokkant katonáké. Ezt az akciót a *Gyors Segély Augusztó Alap*l együttessen viszi keresztül a Hadsegélyző Hivatal. E bronzlemezek az adományozó nevével ellátva, két korona minimális áron foglalhatók le.

3. Az alakulóban lévő *Hadsegélyző Szövetség*be beléphet mindenki, aki öt éven keresztül évi egy korona tagsági díj fizetésére vállal kötelezettséget. Ennek a szövetségnek teljes jövedelme felerészben az özvegyeké és árvaí, felerészben a rokkantaké. Vidéken a szövetség akciói tagsági ívvel a tanítóság hazafias áldozatkésztséggel intézi.

4. *Családi- és egyéb gyűjtőperselyeket* hozott forgalomba a hivatal; a családi perselyeket 40 fillér árban Budapesten, IV. Kossuth Lajos-u. 12. szám alatt, vagy a Hadsegélyző Hivatalnál (Képviselőház) rendelhetők meg. Vidéki megrendelések utóbbi helyre intézendők. A befolyó összegek fele az özvegyeké és árvaí, fele pedig a rokkantaké.

5. *Gyűjti a Hivatal a Közönség természetbeni szeretetadományait* élelmi és élvezeti cikkekben, *pénzbeli adományokat a harctéren lévő és Magyarországon területén kiegészítő közös-honvéd- és népfőlkö-csapatok részére, — és az adományokat eljuttatja a harctérre.*

6. *Elfogad és gyűjt minden fajta pótruházatot és felszerelési tárgyakat a harctéren lévő csapatok részére.*

7. *Forgalomba hoz* jelvényeket, emlékérmeket, emléklapokat, csatáképes levelezőlapokat, egyéb mű-, dísz- és használati tárgyakat, melyek a Hadsegélyző Hivatal jelvény-, emlékérmével díszítve. Jótékonyági bélyegeket és számolócédlákat ad ki, üzleti számlákat, levélpapírokat és névjegyeket jótékonyági bélyegzővel lát el. Mindezek jövedelme az özvegy- és árva-alapé.

8. *Gyűjt* férfiruházati tárgyakat a katonai kötelékből elbocsájtott rokkantak részére. Női és gyermekruhát a katonák özvegyei és árvaí számára.

9. *Elfogad* készpénzt, arany-, ezüst- és egyéb értékű tárgyakat, képet, szobrot stb. az özvegy- és árva-alap javára.

10. *Azokat a hozzá érkezett élelmi cik-keket, amelyek a harctérre való szállításra nem alkalmasak, értékesíti s a befolyó összeget az özvegy- és árva-alaphoz csatolja.*

A közönség forduljon bizalommal és szeretettel minden hadsegélyző ügyben a Hadsegélyző Hivatalhoz, mely a legnagyobb készséggel és díjtalanul ad tanácsot és felvilágosítást. Elintézi a lehetőséghez képest ez irányban minden kívánságot. Felkarolja a háboru szerencsétleneit, segíti a rászorulókat.

Epen a kielégítésre váró igények nagy mérve indokolja, hogy a Hivatal fejlődő alapjai a társadalom állandó jóindulatára és támogatására szorulnak.

A Hadsegélyző Hivatal vezetősége a Képviselőház palotájában van. Átvételi különítménye és nagy raktára Budapesten, Váci-utca 38. szám alatt található és ide címzendők az élelmi- és élvezeti cik-keket, ruhaneműeket, stb. tartalmazó csomagok, ládák. A pénzküldeményeket a Hivatal pénztára (a Képviselőház földszintjén) veszi át. A *gyűjtő- és propaganda-osztály* (Képviselőház, földszint) az összes jelvényekre és egyéb kiadványokra vonatkozólag szívesen szolgál szóval vagy írásban utbaigazítással. Ugyanitt van a Nemzeti áldozatkésztség szobrának végrehajtóbizottsága is.

ÜZLETI HIREINK.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala május 1-től kezdve VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt létezik. T. előfizetőkink és olvasóink ezentul minden postaküldeményt ezen új címünkre intézzenek.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőinket, kik a „Fogadót” a megjelenés napján nem kapják meg, kérjük, szíveskedjenek a kiadóhivatalal egy levelező-lapon értesíteni. **Jó új-borok.** A múlt évi orosz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termelt volna. kivétel képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.”, melynek új borai minőség tekintetében még az eddigi termést is jóval föltulmájk.

Miklós Mátyás, széleskörben ismert szakember, Budapesten, a keleti pályaudvar érkezési oldalán levő Park-fogadó vendéglőhelyiségeit átvette. Miklós kártársunk, akinek kitűnő gazdasszony neje személyesen vezeti a konyhát, üzletének jömenetelét szakavatottságával rövidesen föllendítette és biztosította.

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi” vagy „vendéglő-nyitási” értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kártársaink a *Fogadó-nyomdában* (Budapest, Szentkirályi-utca 34. sz.) rendeljék meg.

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 12. sz. alatti Apolló-palotában **Bürger Ernő** kávé és egy nagyszabású s a fővárosnak is díszére váló, lényes kávéházat létesített. A mai haladó kor előkelő izlésével és minden kényelmével berendezett, nagy és szép üzletet, Bürger kártársunk Városi-kávéház címen nyitotta meg.

Az Erzsébet királyné sósüfűd vendéglő **Vály Jakab,** ismert Teréz-köruti vendéglős vette át. A nagykiterjedésű üzletet, melyet a fővárosi kirándulók nagy számmal szoktak fölkeresni, Vály kártársunk a múlt hónap közepével vette át.

A Fogadó t. hívei és barátai ne feledkezzenek meg lapjukról; ha előfizetésük lejár, újítsák meg önmaguktól és terjesszék s ajánlják ömerőséiknek és minden szakembernek, pártolás céljából a Fogadót.

Miklós Mihály előnyösen ismert fővárosi, utóbb Erzsébet királyné-uti vendéglős, a keleti pályaudvar közelében, VII. ker. Huszár-utca 7. sz. (és Munkás-utca sarkán) lévő Haggenmacher-féle sörcsarnokot és éttermet átvette. Miklós kártársunk új üzletét egész ujan alakítja s rendezi és ünnepélyesen pár hét múlva fogja megnyitni. Az átvétel ma, 1.-én történt.

Kistarscsán Henits János egy a mai igényeknek megfelelő izléssel berendezett, csinos vendéglőt létesített.

Vasuti vendéglős urak „papír-szalvéta” szükségletüket s a szükséges üzleti nyomtatványaikat a *Fogadó-nyomda* vállalatnál, (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 34.) szíveskedjenek megrendelni.

Kávéház-vétel. Budapesten a VIII., Telek-téren (Lujza-utcánál) lévő Niagara-kávéházat az ismert **Breuer József** vendéglős kártársunk szakavatott fia, **Breuer Jenő** megvette. A kávéházat egész ujan és nagy fényvel fogja berendezni s az angol „municio” szállításáról nem épen kellemes emlékü Amerika „Niagara”-ját kiküszöböli és Zuhatag vagyis „Zuhogó”-ra kereszteli el derék, új tulajdonosa, akinek már ez okból is a legjobb üzleti sikereket kívánjuk.

Vendéglő átvétel. Rákosalva mellett, a villamos megállónál (X. ker. Kerepesi-ut) lévő özv. **Ehmann Miklós**-né-féle vendéglő-fogadót (beszálló-vendéglőt) **Bäcker János** megvette. Az új gazda üzletét egész ujan tatarozta és rendezte és ünnepélyesen a múlt hónap elejével nyitotta meg.

Vendéglői reggelik alkalmával és ugyancsak kávéházi reggeli és uzonna-kávékhoz, papírszalvétát használjunk. *Papírszalvékat* legjobb minőségűt és jutányosan szállít a *Fogadó-nyomda*, Bpest, VIII., Szentkirályi utca 34.

Mátyásföldön Taksonyi András kártársunk vendéglői üzletét kibővítette s az alkalommal az összes helyiséget ujan tatarozta és berendezte. A kitűnő konyhájáról és jó italairól ismert Taksonyi-vendéglőt a fővárosi kiránduló közönség nagyszámmal látogatja.

„**Patkánin**” név alatt egy új patkányirtószerek forgalomba hozataláról szól egyik hirdetésünk. Ez irtószerek szerencsés feltalálója: **Reiter Oszkár** nagybecskerei főkapitány, kinek Patkánin-gyára van. Az irtószerek tökéletességéről és teljesen biztos hatásáról föltaláló jótállást vállal. Olvasóinknak áttanulmányozás céljából figyelmébe ajánljuk fenti című hirdetés.

Schneweisz Ferenc fővárosi vendéglős a VII. Kazinczy-utca 39. sz. alatti Schmid János-féle vendéglőt megvette, amelyet saját kezelésébe e hónap elejével vett át.

Vendéglős és kávéházi cikkek beszerzése. Ugy az éttermi, mint a kávéházi főpincér urak fogvájó, bon-block, tábla- és dákókréta és minden más cikket, valamint az éthordó urak hektograf stb. szükségletüket a legjutányosabban a *Fogadó-nyomda* utján Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 34. szerzethetik be.

Vendéglő kibővítés. Rizskovits Lajos kártársunk a II. ker. Vérmező-ut 10—12. sz. alatti vendéglőjét két éttermi helyiséggel kibővítette és az alkalommal egész ujan renoválta és rendezte. A Rizskovits-vendéglő jó konyhája és italai miatt nagy látogatottságnak örvend.

KERESTETNEK. T. olvasóinkat kérjük, hogy az alább kerestet cimek hollétét, kártársi szíveségükből, a megtudni óhajtokkal egy levelező-lapon közöljék. **Borsa D.** Jenő főpincér hollétét kéri egy levé-lapon tudatni **Ender Imre** vendéglős, Marosvásárhely, Kultur-étterem.

Küssel József éthordó hollétét kéri tudatni egy l.-lapon **Irasy József** főpincér Déva, Fehér kereszt fogadó.

Lakás-és helyváltozásukat jelentő tisztelt pineér-előfizetőinket kérjük, hogy volt alkalmaztatásuk vagy lakhelyüket szintén szíveskedjenek megírni, Fogadó kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.

HELYVÁLTOZÁSOK. **Guti Ferenc** Gödöllőn a Köz-ponti-fogadó üzletvezetői állását töltötte be. **Nagyváradon** a Royal-kávéház főp. állását **Schöner** Lajos foglalta el. U. a Városi-kávéház főp. állását **Csillag** Árpád töltötte be. **Lugoson** az Orient-

kávéház fős. állását Greber Vilmos foglalta el. A vasuti vendéglő (I. II. oszt. étt.) fős. állását Berger Mihály töltötte be. Szemes Kálmán Sopronban a győr-sopron-ebenf. vasuti vendéglő (I. II. oszt. étt.) fős. állását foglalta el. Félix-fürdőn a Gyógy-Étterem fős. állását Ujlaky János foglalta el. Kozlovácson a vasuti vendéglő (I. II. oszt. étt.) fős. állását Késs Lajos tölti be. A Ferenc József-fogadó szobafőnöki állását Ehrlich Ernő foglalta el. Besztercén a Magyar Király-fogadó fős. állását Hirsch Miksa tölti be. Irinyi József Déván a Fehér kereszt fogadó fős. állását foglalta el. Poltzer János Kaposváron az Erzsébet-fogadó fős. állását töltötte be.

EGYRŐL-MASRÓL.

Vendéglői morzsák.

Vendel ebédje.

I.

Szakácsnő: Vendel ur, akar ma egy finom ebédet?

Éthordó: Nemde, atéle finom, ragadós és fagygyaszu főzeléket, léle vöröskalbáskával!!

Szakácsnő: Hogyne, magának ragadós! Tiszta zsírral és szép világosra berántott s kellemes, félig híglevél készült tökkáposzta, fiatal bőrsertéssel... Erről van szó.

Éthordó: Hát így már lehet alkudni, — miről van szó?

Szakácsnő: Két vagy három adag libáról...

II.

Vendég (télórája tanulmányozza már az étlapot): Hallja, pincér, megdondtam, hátha az a kácsa se lesz jobb a csirkénél, amit vissza vitt. A mult esztendőben is két napig voltam beteg egy francia nevű ételtől. Ejnye, mama, hogy is hívták azt a sültet? Hogy te nem tudod, hát mért nem tudod, igazán ti, asszonyok, semmit se tudtok... Hát inkább valami más választanék, mint kacsát!

Éthordó (sugárzó arccal vág közbe): Helyes, instálom, én magam is más akarom ajánlani... Talán méltóztatnék libát! nagyon szépen és pompásan néz ki — szinte sajnálja az ember eladni. Hozzá egy adag finom tökfőzeléket, tiszta zsírral és hamisítatlan tejföllel készítve — isteni, kellemetes izű.

Vendég: Hát jó, hozzon kétszer libát: (ugye mama, neked is — fordul a még inkább válogatós feleséghez).

III.

Éthordó (a konyhán): Rendelek „két“ adag libát egy egész adag tökkáposztával! (És kérem a saját részemre tentartani azt a fájintos tökkáposztát, fiatal bőrsertéssel).

Szakácsnő (halkan a vendéglősnéhez): Az igaz, hogy a Vendel „ebédje“ jóval többbe kerül egy koronánál, de az is igaz, hogy azt a háromnapos libát Vendel ügyessége folytán tudtuk eladni közel 8 koronáért és így valójában, az üzletnek van belőle nyeresége.

Vendég (a feleségéhez): Nem mondhatni, van ezen a libán hus elég, de ízét nem érzem; olyan, mint a kiszáradt kenyér. A tökfőzelék azonban — az tényleg, isteni!

IV.

Éthordó (társaihoz): No lássátok, mindig mondom én, hogy az ideges és az egyéb kelekólával telített vendégekre nem szabad haragudni, mert legjobban az ilyen bolondos „pasasérokkal“ lehet jól elbánni. Csak föl kell ismerni a bolondériájuk ellenszerét, amire pedig az emberek lélektanát annyira ismerő jó pincér akzonnal rájönnek. Amellett, hogy ez bizonyos tekintetben szórakoztat, megfelelő hasznát is biztosít, ha nem a vendégtől, az üzlet részéről, aminek méltó bizonyítéka ez a finom „külön“ ebéd.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

V-k. Mint minden közérdekű dolgot, a Fogadó ezt is kötelességből tette azaz: teljesítette és ugyancsak a Fogadó is fog legjobban örülni a t. kartársakat illető síknernek, ami reméljük, nem is fog elmaradni. Hasonló őszinte üdvözlötünk. — D. G. Kassa. Nagyon nehéz földattal bízta meg a kiadóhivatalt, minthogy a beszerzendők ára jóval olcsóbb ott, mint Budapesten. A „Fogadó-nyomda“ a kívánt egyéb dolgokat el fogja küldeni. Utóbbi lap ment. Üdv. — Marosi. Előfizetése a jelen év végeig rendezve van. Az 1914 és 15-ki naptárak elküldettek. — G-e D. Győr. Csak annyi megjegyzéssel élünk az előhozakodott szakmai kérdésre, hogy a budapesti pincértanonc-iskola igazgatója és minden szaktanára tanítványoknak állhatnának be a bécsi szakiskolába. S ez nemcsak mondvá, hanem így is van. — Abban a hazafias kérdésben pedig hibáak vagyunk mi is, szakemberek, de még inkább a közönség, amely se nem lát, se nem törődik semmivel, kiváltképpen itt a fővárosban, ahol miattuk egész bátran ki lehetne biggyeszteni ezt is: «Kávéház a semmirekellő magyarokhoz». S ezek a magyarok még akkor is tömegesen látogatnak az ilyen című üzleteket. Példárá a «Westend», — «Sorrend», — «Palace», — «City», — «Terminus», — «Astoria», — «Fagabundus» és más hasonló nevű kávéházak, amelyeknek vendégei csöppöt se bányák, hogy mi címet s céget visel az a kávéház, amelybe járnak. Ezt a szomorú dolgot ugyan már többször szóval tette a Fogadó, de most újabban a lapok is foglalkoznak vele. Így tán, valahogy majd csak föltámad sokban az az érzés, amely a magyarság tiszteletét a többi idegen náció fölé helyezi. A két utóbbi lapot címére elküldtük. Üdv. — G. F.-né. Abban a közleményünkben az is bent foglaltatik, hogy: tisztelet a kivételnek (sajnos, csak kevés „kivételnek“), így a kevésbé gyakorolt főzőökre mondottak sem kegyedre, sem a hasonló tudásukra nem vonatkoznak. Előző számát a Fogadónak elküldtük. — V. J. Haróter. A kérdéztől nem hallottunk mostanában, de érdeklődni fogunk holléte iránt. A hiányzó példányokat elküldtük. Hasonló szives üdvözlötünk. — K-né. V.-domb. Hogyne lehetne, kérjük tisztelettel. A hordó kisebb lehet a k-hordónál, minthogy a fehér-répa évadja (szesznya) jóval előbb zörödi, mint a káposztát. Nagyon helyesen tessék fölfigyeni a dolgot, mert tényleg, ha megfelelő mennyiségű zöldbab és tök is lesz eltéve, akkor könnyen és eléggé változatosan lesznek beoszthatók a téli főzelékes napok. Két naptár, melyek a konyhai dolgokkal bővebben foglalkoznak, küldtünk. Üdvölet. — Gácsország. Hogy a Fogadót nem kapta meg a szokott időben, k. katonánk, az lehet az ok, hogy olyan gyorsan mennek előre — a muszkák nyomában, — hogy a harcos csapatok a Fogadó se képes beérni, noha pedig az vasuton jár. Hasonló őszinte üdvözlötünk! — Z. F. Bonyhád. Ha a Fogadó hirdetési rovatát áttekinti, ott is talál eléle berendezési dolgokat. Üzleti cikkekre nézve a „Fogadó-nyomdával“ küldtünk árjegyzéket. A bonyilvánartás vezetése mindenütt, tehát az említett falusi vendéglőben is kötelező. Az 1915-ki V-Naptárát elküldte kiadóhivatalkunk. — L-y kocs-máros. Ha a fiunk kedve van a pincérséghez, adja

csak erre a pályára. Nem utolsó mesterség ez, sőt bármely hivatalnoknál előnyösebb és hasznosabb annak, aki magát megbecstül. Jó képzettség, ügyesség, a szorgalommal párosuló takarékság és a katonasoron túl, már el is érte azt az anyagi pozíciót, amelybe fiskális, állami tisztviselő és mások még az életük delén túl sem helyezkedhetnek. Így tessék fölfigyeni és „megitélni“ a kérdésnek azt a részét. Rendelését átadtuk a Fogadó-nyomdának. Üdv.

- MÉZ -

Szavatolt, elsőrendű méz. 5 kilogrammos postadobozzal utánvétellel 10 korona. **Földes Dező** plébános Várdomb (Tolna m.)

Két használt biliárd

jókarban levő és kávéházi berendezés jutányos árral eladó. Bővebbet **Schön Márkusz Székesfehérvár, Báthori-utca.**

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel van szerencsém a tisztelt fogadó, (szállodás) vendéglős és kávék urakat ezuton értesíteni, hogy

pincér elhelyező irodámát

ismét személyesen vezetem. Midőn eddigi szives jóakaró támogatásukért hálás köszönetet mondom, tiszteletteljesen kérem, hogy nagybecsű pártfogásukat részemre a jövőben is tentartani kegykedjenek. — Szives rendelésüket kérve, vagyok

Sürgönyeim: kiváló tisztelettel
Ruif úgnök Szeged. RUIF JÓZSEF
TELEFON 11-73. Szeged, Oroszlán-utca 21.

Homoki fehér bor

eladó
Bánó Lipót, Soroksár
Telefon szám 17.

Vagyon

Készpénz:		
saját pénztárban	3055 81	
Berendezés		39047 36
Ingatlan		71010 75
Ásványvíz érték		7242 53
Adósok		2146 16
		122502 61

Mérleg-számla

Részvénytőke 200 drb á 100 K	20000 —
Tartalékalap	50875 93
Fel nem vett osztalék	214 —
Hitelezők	51806 —
Nyereség	106 68
	122502 61

Veszteség

Költség:		
felhasznált anyagokért	3795 83	
fuvarozási költségek	5731 23	
személyzeti kiadások	12650 81	
dologi kiadások	7642 23	
adó és illeték	2867 92	32688 02
Siphonfej és üvegtörés		4468 49
Behajthatatlan követelésnél		515 —
1913. évi veszteség áthozat		3964 59
Nyereség		106 68
		41742 78

Eredmény-számla

Szikkvizeladás	38007 41
Ásványvizeladás utáni kereset	1741 32
Eladott berendezési tárgyaknál	1994 05
	41742 78

A Kőbányai Vendéglősök és Fűszerkereskedők Szikkvizyár Részvénytársaság igazgatósága: ifj. Roith György, Schiller Vince, Sáska István, Schubert János István, Zeidler Otto

Jelen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk, a könyvekkel összehasonlítottuk és ezekkel megegyezőnek találtuk.

A Kőbányai Vendéglősök és Fűszerkereskedők Szikkvizyár Részvénytársaság felügyelő-bizottsága: Brodesser J., Dreilinger J., Dreilinger L., Széles I., Deleor J., Autner J., Leyrer J., Németh P.

Ha **bármely üzleti** — fogadói, vendéglői, vagy kávéházi **nyomtatványra** — étlap, fogadói könyvek, konyha-, söntés- és más beírókönyvek stb. — van szükségük a mi iparunkhoz tartozóknak, sziveskedjenek ilyen rendeléseikkel fölkeresni lapunk nyomdáját (**FOGADÓ-NYOMDA, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34.**)

Megnősülni

szeretne intelligens, 25 éves református, magas termetű, szőke, csinos, egészséges, hadmentes fiatalember, kinek jól jövedelmező vendéglője és a szakmával kapcsolatos uszoda-fürdője és másik nagy vállalata van. Azoktól vagy hozzátartozóktól kér a kiadóhivataltba kettős borítékban „Szerencsés házasság” jellegével sürgős ajánlatot, akiknek megfelelő készpénzhozományuk van, lehet hajadon vagy gyermektelen öregegy, valláskülönbség nélkül, de csinos és intelligens. 2—3

A Fogadó-nyomda Kis-Árjegyzéke.

Kisalakú, az oldal-zsebtárcában vagy bármely kisebb beíró-könyvben is könnyen elhelyezhető **árjegyzéket** adott ki a Fogadó-nyomda. Ebben az Árjegyzékben csak a négy oldal terjedelmének megfelelő számmal és a legszükségesebb üzleti cikkekre vannak felsorolva. A „Kis-árjegyzéket” a Fogadó előfizetőinek is meg fogja küldeni nyomdánk. Aki bármely okból nem kapná meg és igényt tart ezen árjegyzékre, írjon egy lev.-lapot ezen címre:

FOGADÓ-NYOMDA (Beszerzési vállalat)
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34. sz.

Eladó vendéglői berendezés. 1—3
Egy kisebb vendéglői berendezés, egész jókarban lévő, olcsón eladó Sárly Mihály vendéglősnél, Kistarcán, (Budapest Cinkota h.-érd. villamos mentén).

Eladó nagyforgalmu vendéglő.

A főváros mellett, nagykiterjedésű vas- és gépgyár mellett, hol 3000 munkás dolgozik s a munkások a gyárban és a gyár környékén laknak, eladó egy nagyforgalmu vendéglő, melynek 1920-ig terjedő bekebelezett bérleti szerződése van. Az üzlethez, melynek az italmérésén kívül fogadói (szállodai) iparendelvénye is van, egy tágas söntés-szoba, tekeasztallal felszerelt kávéház-étterem, veranda, 3 vendégszoba, két lakószoba stb. szükséges helyiség tartozik. Vételhez 19 000 korona szükséges. Bővebb tájékoztatás, csakis komoly vevőknek a kiadóhivatal nyújt.

Eladó üzleti berendezés.

Vendéglői összes berendezés, u. m. pult. jég-szekrény, sörparátus, asztalok, székek, gázcsillárok stb. és ezeken kívül pincéfőlszerelési tárgy eladó — darabonként is, üzletátadás miatt. Bővebbet: **Niklós Mihály** vendéglős, Budapest, VII., Huszár-utca 7.

1—4

Kortyantó

Torpedó.

— Ahogy a bibircses-kukorica fogy, úgy verődnek és fogynak a muszkák is.
— A bicskáját neki, mért is nem siettünk jobban fogyasztani ezt a dohos kenyérkeveréket! — mondja őszinte szívből jövő hangon az öreg Levendulási.

Drágaság.

— Drága az étel, kis barátom, igen nagyon drága. alig lehet megfizetni, valóságos vagyont kell kiadni egy ebédre, — mondja Fújtató ur.
— Én nem tudom, hogyan van, némelyik vendég meg azt mondja, hogy nem baj, ha drága, csak jó legyen! — feleli ártatlan képpel az itárendelésre várakozó kis Balambér.

Kénszeletek.

Nagy idők nagy változtatokat, a nagy változatok pedig a megélhetőnek még nagyobb gondjait hozták magukkal.

A világ olyan, mint egy boroshordó; tartalmuk hol telik, hol apad: most a világ-hordó tartalma van apadóban.

Mi különbség van a korhely meg a divatbolond között? Legföljebb az egyik férfi, a másik meg nő.

Minden elmulhat, csak a háboru nem. Mert végül, amikor már egy békés és béketlenkedő ember se lesz a földön, az elemek kapnak hajba egymással és ezeknek a háboruja eltart mindörökké.

Háborus elméldések.

— No, Visztulai komám, nemsokára iszunk a Visztulából, mert ahogy hírlak, a muszka már ezen a folyó-vídeken kalandozik.

— Észli a nagy pók! — üti el a jobb tenyerével Visztulai, — iszen már a Visztulan is jól tul járnak és nemsokára azon vesztük észre magunkat, hogy a Volgára szomjazunk. . . Izé, hé, Bala' őcskös, hozz csak abba a volgai üvegbe vagy — két deci somlyait!

Eladó kocsik.

Egy fiaker, egy vizavi-kocsi és egy omnibusz, mérsékelt árban eladók. Ezek a járművek mind jókarban levők és fogadók, vendéglős vagy bár-2-6 kinek nagyon alkalmasok. Bővebbet:

Balázs Antal nagyvendéglős **Budapest, I., (Hüvésvölgy) Hidegkuti-ut 131.**

Árlejtési hirdetmény.

Néhai Perján János és Drága volt fehértemplomi lakosok hagyatékát képező Fehértemplon a Vendel-utcában 9/1027 ösz. ir. házszám alatt levő ugynevezett „**Arany Angyal**”-hoz címzett vendéglő, mely áll:

2 kocsmai helyiségből,
8 vendégszobából,
3 nagy magtárból,
a bérlet és személyzete részére lakás, körülbelül 60—70 ló részére istállóból és kocsiszinből,

nagy, tágas udvar és egy kertből, mindent villanyvilágítás bevezetve és nagy pincehelyiségek. — 1915. évi augusztus hó 1-től kezdve egy évre bérbe adni fognak. A nyilvános árlejtés 1915. évi július 15. napján d. e. 9 órakor a helyszínen lesz megtartva. Bánatpénz 1000 K.

A többi bérleti feltételek alóirított zárgondnoknál Fehértemplon, Vendel-utca 13. házszám betekinthető.

Fehértemplom, 1915. június 26. nap án.

Filesz Guidó
hagyatéki zárgondnok.

HALLÓ!

Van szerencsém a t. fogadós, vendéglős és kávéos urakat értesíteni, hogy

pincérelhelyező irodámat ismét személyesen vezetem. Szíves megkeresésüket elvárva, maradtam kiváló tisztelettel 10—12 **Szeged, Kölcsey-u. 4. Bors Mihály** Telefon: 827. — Sürgőncim: Borsügynök, Szeged.

Üzletvezetői állást

• keres vendéglői, fogadói (szállodai) és kávéházi szakmában •
• teljesen jártas és reprezentáló külövel •
• bíró szakember, kinek már saját üzlete •
• volt. Hasonló üzletet esetleg elszámolásra elvállal. Megkeresések e lap kiadóhivataltába intézendők. 6—6

Zöldség és egyéb.

Paprikát, gyümölcsöt, zöldségeket, lőzeleket és terményeket 5 kilótól fölfele szállít:

Engel Fülöp Szeged
Postafiók 85. 3—3

: Papirszalvéták:

A papirszalvéták használatának bevezetése nemcsak gazdasági, hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos. A hadügyi kormány ugyancsak ily célból rendelte el a vasuti vendéglőkben úgy Magyarországon, mint Ausztria területén a papirszalvéták használatát.

Papirszalvétákat a legjobb minőségben és legmérsékeltőbb árak mellett cégnomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelen szállít: a

: Fogadó-nyomda, Budapest, Szentkirályi-utca 34 :

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek - Borértékesítő - Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTAN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.

Sürgőnycim:

Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalota). Postafiók 1. sz. Telefon 99. sz. Visontan. tra

Ó 1908—1911. evjáratu és új fajborok.
Pecsenye, csemege, szamorodni és asszu-borok.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasseias, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oporto, Burgundi, Kabinet.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselő:

Polgár Dávid és Társa urak, Budapest VII., Aréna-ut 17.

Telefon 144—14.

FOGADO szerkesztősége és kiadóhivatala új helyiségei
Budapest, VIII., Gyulay Pál-utca 9. szám.

Aldás a szenvedőknek a világhírű városligeti
szénsavdus

„ILONA“**Artézia ásványviz.**

Bort, étvágyat, kedvet javít. Gyomorrontást, bűt,
haragot elhárít. Házhoz szállítja

„ARTÉZIA“ R.-T. BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Borbetegségnél, hordókezelésnél

(és tisztításnál) szükséges eljárásokra nézve teljes
ismertetést nyújtanak az 1909. és 1912. évi
„VENDÉGLŐSÖK NAPTÁRA”. Ez a kettő együttesen
rendelve: 2.50 K., egy pedig 1 K 50 fillérbe kerül.

Vendéglősök, kocsmárosok és
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók

ifj. **GRÜNWALD MÓR**

üveg- és porcellán nagy raktárban
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.

(a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRZACSKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higiénikus
megőrzésére. Megvédi a kenyeret stb. a gyors száradástól, portól fogdosástól s ropogtatástól.

Minden vendéglőben nélkülözhetetlen.

Megrendelhetők:

Fogadó-nyomda, VIII., Budapest, Szentkirályi-ut. 34.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

**Páratlan olcsó ajánlat
vászon és damaszt árukban**

	Kor. érték
Lenvászon lepedő 220 150	drbja 3.50
Kárpáti „ 230 150	„ 4.—
Nehéz damaszt abrosz 150 150	„ 4.50
„ „ 150 180	„ 5.50
„ „ 150 220	„ 6.50
„ „ 150 300	„ 8.—
Kerti abrosz minden színben	„ 3.50
Dupla kerti abrosz 150 200	„ 5.—
Ajour kávé-szalvéta	tuctja 4.80
Nehéz damaszt szalvéta 60 60	„ 8.50
„ „ 65 65	„ 10.—
„ „ 70 70	„ 14.—
Damaszt törülköző 60 120	„ 14.—
Dupla damaszt „ 60 130	„ 18.—
Szegélyes párnahuzat 88 76	drbja 3.—
„ paplanhuzat 130 170	„ 7.—
Nehéz flanel takaró 200 130	„ 8.—
Vászon pohár és edénytörős	tctja 10.—

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza .....
szállodások és vendéglősök szállítója

BUDAPEST, VIII., MUZEUM-KÖRUT 10.

ALAPÍTÁSI ÉV 1895. TELEFON JOZSEF 4-60

- ÉTLAPOK -

szakszerű és a legszebb kivitelben készülnek a

::: **Fogadó-nyomdában.** :::

Egylapos étlap; egyik oldalon a „déli” vagy „esti” étrend s a másikon az ital-árjegyzék van elhelyezve; Nemcsak az egyszerű könnyű kezelés miatt, hanem takarékosági szempontból is nagyon célszerű és ajánlatos.

Négyszögletes étlap; melynél az „étrend” (sültek) a harmadik oldalra kerül s ugy a déli, mint az esti időben használható.

Hatóoldalas étlap; ennél a „déli étrend” beragasztva van míg az „esti étrend” a következő oldalon jön; a déli lap este kiszakítandó és csak utóbbi marad használható. Ennek kivétele után a vacsora alkalmával is használható az étlap.

Ezeket kívül készítünk bármely alakban és szöveggel étlapokat. Nyomdánk berendezésénél fogva a legkényesebb ízlésnek is a legrövidebb idő alatt és a legmérsékeltébb árak mellett tud megfelelni. A t. vendéglős és fogadós urak kéretnek megrendeléseiket ezen címre intézni:

Fogadó-nyomda, Budapest, Szentkirályi-utca 34